

História

Múzeum bolo založené v decembri 1945 Ivanom Rogalom, dekanom Fakulty biológie a vedúcim Katedry biozológie Užhorodskej štátnej univerzity, a Katerynou Nesterenko, prvou riaditeľkou múzea.

Spočiatku bola expozícia cicavcov, vtákov, rýb, hmyzu a ďalších živočíchov vytvorená na základe zbierok z gymnázií v Užhorode, Mukačeve a Berehove, ako aj darov od rôznych vedeckých inštitúcií krajiny. Tieto zbierky sa stali užitočnými pre študentov biológie, pretože prispeli k osvojeniu základov systematiky stavovcov a bezstavovcov a poznatkov o ich rozšírení (zoogeografia).

Významný rozvoj múzea bol výsledkom obetavej práce M. J. Kučerenka, E. K. Vlasovej, M. J. Kelenteja, J. I. Mateleška, I. V. Kušnýra a mnohých ďalších odborníkov. Umelecké diela pre výstavné účely vytvoril J. J. Bokšaj, významný a uznávaný maliar Ukrajiny.

Dôležitý prínos k rozvoju múzea priniesol Olexsandr Hrabar – významný prírodovedec, amatérsky ornitológ, vedecký pracovník a vysoko kvalifikovaný preparátor. Na začiatku 20. storočia vytvoril jedinečnú zbierku dermoplastických preparátov sov a denných dravcov Zakarpatska a východného Slovenska, ktorá zahŕňa viac než 200 exemplárov. Táto kolekcia v súčasnosti zaujíma významné miesto v expozícii múzea a je považovaná za dôležitú súčasť európskeho prírodovedného dedičstva.

Od svojho vzniku bola expozícia aj fondové zbierky múzea neustále obohacované a dopĺňané novými exemplármi. Zberové materiály získavali pracovníci múzea a Fakulty biológie, vrátane vedeckých pracovníkov,

študentov a spolupracovníkov, počas expedícií na Kaukaz, Biele more, do Azerbajdžanu, povodia Volgy, rezervácie Askania-Nova a ďalších oblastí. Časť exemplárov bola získaná výmenou so zoologickými múzeami v Odese, Vilniuse, Kyjeve, Charkove, Kišiňove, Ľvove a ďalších mestách strednej Ázie.

V súčasnosti expozícia múzea pozostáva približne z 5 000 exponátov umiestnených v troch výstavných sieňach. Okrem toho vedecké fondové zbierky zahŕňajú viac než 150 000 jednotiek hmyzu, rýb, obojživelníkov, plazov, vtákov a cicavcov.

Entomologické zbierky majú mimoriadnu vedeckú hodnotu a zahŕňajú napríklad bystruškovité chrobáky fauny Zakarpatska darované V. I. Ponomarčukom, bzdochy Ukrajiny darované H. M. Roškom, ako aj entomofágy lykožrútov Karpát darované A. A. Giričom.

Počas svojej existencie sa Zoologické múzeum transformovalo z pomocnej vzdelávacej štruktúry na inštitúciu, ktorá zohráva úlohu vedeckého centra regiónu.

Výskum

Viacerí pracovníci múzea získali titul Ph.D. v odbore entomológie a ornitológie a v súčasnosti pôsobia na rôznych katedrách Užhorodskej národnej univerzity a ďalších univerzít na Ukrajine. Materiály zo zbierok Zoologického múzea boli využité pri príprave monografií, dizertačných a doktorandských prác vedcami z Užhorodu, Kyjeva, Ľvova, Černivcov, ako aj odborníkmi z iných krajín.

KOLEKCIA EXPOZÍCIÍ

Zbierky múzea reprezentujú faunu všetkých kontinentov a oceánov sveta. Návštevníci sa môžu oboznámiť s veľkým počtom živočíšnych druhov, ako sú vtákopysk, ježura, obrovský kengura, emu (Austrália), nandu pampový (Južná Amerika), pštros africký, tučniaky (Antarktída), zebra, antilopy kanna a gnu, marabu, plameniaky, kakadu, kolibríky, tropický hmyz (Afrika), pásavce, puma, tukan, krokodíl kajman, hrkálka (Amerika), skokan volský (Severná Amerika), lietajúca žaba (Jáva), chameleón, korytnačky, lietajúci drak (Malajské súostrovie), indický slon a bengálske tigre, tibetská opica, kobra (Juhovýchodná Ázia), líšky, tulene, morskí ježkovia a hviezdice, madreporové a červené koraly, medúzy, hviezdicovité druhy (Barentsovo more), elektrické a piesočné raje (Indický oceán), žraloky, chiméry, pílovité ryby, morskí koníky, lietajúce ryby, pirane a ďalšie živočíchy z rôznych morí a oceánov.

Fauna Zakarpatska je taktiež bohato zastúpená. Významné miesto v expozícii zaujíma tropická zbierka. Chrobáky a poľovnícke trofeje (parožie) zozbieral I. Laudon, obyvateľ Užhorodu. Takmer všetky druhy karpatských a zakarpatských vtákov sú zastúpené v múzeu a výstava sa naďalej rozširuje, najmä vďaka druhom pozorovaným počas sezónnych migrácií. Návštevníci múzea a poľovníci majú možnosť zoznámiť sa so zástupcami lovej pernatiny, ktorí sú vystavení v expozícii.

Sála cicavcov obsahuje aj menšiu paleontologickú expozíciu, pozostávajúcu z fosílnych zvyškov stavovcov, ktoré obývali

územie nášho regiónu v praveku. Medzi vystavenými exponátmi sú obzvlášť významné pozostatky mamutích klov, kostí srstnatého nosorožca a jaskynného medveďa.

AKTIVITY

Pracovníci zoologického múzea sa zúčastňujú na zoologických, ekologických a múzejných konferenciách. Múzeum má tiež značný počet vlastných publikácií vo vedeckých časopisoch. Viacerí pracovníci múzea obhájili doktorandské práce v oblasti entomológie a ornitológie. Zbierkový materiál múzea využívajú študenti pri písaní výskumných, seminárnych a diplomových prác, ako aj vedci z rôznych miest Ukrajiny a odborníci z iných krajín pri písaní monografií, doktorandských a dizertačných prác. Pracovníci múzea spolupracujú s poprednými vedeckými a environmentálnymi inštitúciami na Ukrajine.

Environmentálna a vzdelávacia hodnota múzea pre návštevníkov je tiež veľmi vzácna. Školáci z rôznych miest a obcí regiónu, či študenti, vedci a turisti z Ukrajiny i zo zahraničia si tu môžu rozšíriť svoje vedomosti.

Pracovníci múzea propagujú environmentálne poznatky prostredníctvom médií, vedú praktické hodiny o ochrane voľne žijúcich živočíchov v štátnych lesných podnikoch regiónu, so školákmi a pod., pre ktoré majú vypracovaný vizuálny materiál vo forme brožúr, metodických príručiek, stojanov, magnetiek a pod.

Zoologické múzeum Užhorodskej národnej univerzity je jedným z najväčších pokladov Zakarpattia. Povzbudzujeme ľudí, ktorým záleží na budúcnosti ochrany prírody a zvierat, a tešíme sa na ich podporu pri rozvoji nášho múzea

Vítame vás na našej návšteve a pozývame vás na spoluprácu!

Naša adresa:

Zoologické múzeum

Užhorodská národná univerzita

54 Voloshin str,

m. Užhorod, 88000, Zakarpatská oblasť

Tel: +38(0312)616650

<http://lucanus.org.ua/zoomuz/index.htm>

[https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/museums-](https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/museums-zoo_museum)

[zoo_museum](https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/museums-zoo_museum)

zoo-museum@uzhnu.edu.ua

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVA A VEDY
UKRAJINY UZHGOROD NATIONAL
UNIVERZITA**

ZOOLOGICKÉ MÚZEUM

*Brožúru vypracovala
pracovníkmi zoologickej záhrady v Užhorode:
Kron Arpád (vedúci),
Logo navrhol: Olga Rosolyanyk.*

Užhorod, XXI storočie.